

Dosarul nr. 3ra-592/21

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – G. Ciobanu

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciună, I. Muruianu, E. Palanciuc

ÎNCHEIERE

26 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Asociația Obștească Reporter de investigație și securitate Editorială din Moldova și Liuba Șevciuc, reprezentate de avocatul Vitalie Zama,

în cauza de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Asociația Obștească Reporter de investigație și securitate Editorială din Moldova (A.O. RISE Moldova) și Liuba Șevciuc împotriva Comisiei Electorale Centrale, terț Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova, cu privire la obligarea Comisiei Electorale Centrale să furnizeze informații de interes public, împotriva deciziei din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

constată:

La data de 25 februarie 2019 A.O. RISE Moldova și Liuba Șevciuc s-au adresat în instanța de contencios administrativ cu acțiune împotriva Comisiei Electorale Centrale, cu privire la obligarea de a le furniza unele informații de interes public. Reclamantele au solicitat constatarea încălcării dreptului A.O. RISE Moldova de acces la informația solicitată prin cererea din 16 ianuarie 2019 și obligarea Comisiei Electorale Centrale de a oferi accesul la declarațiile de avere în original ale concurenților electorali pe circumscripția națională și pe circumscripțiile electorale pentru alegerile din 24 februarie 2019.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantele au indicat că la data de 16 ianuarie 2019, prin intermediul jurnalistei Liuba Șevciuc, A.O. RISE Moldova a solicitat de la Comisia Electorală Centrală furnizarea unor informații care se califică de interes public – declarațiile de avere în variantă originală ale concurenților electorali pe circumscripția națională și pe circumscripțiile electorale pentru alegerile din 24 februarie 2019. Prin răspunsul din 22 ianuarie 2019, Comisia Electorală Centrală a dat curs pozitiv solicitării de acces la informație și a comunicat că accesul poate fi oferit la sediul instituției, cu semnarea unui Acord de confidențialitate. La data de 6 februarie 2019, jurnaliștii nominalizați de A.O. RISE Moldova au mers la Comisia Electorală

Centrală pentru a încheia acordul respectiv, însă li s-a comunicat că nu pot avea acces la declarațiile candidaților în varianta originală deoarece conțin date cu caracter personal.

În drept, cererea de chemare în judecată a fost întemeiată pe prevederile art. 34 și art. 53 din Constituția Republicii Moldova, art. 10 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale, art. 10,11,16,23 și 24 ale Legii nr.982-XIV din 11.05.2000 privind accesul la informație privind accesul la informație, art. 3,5,6,16,25 ale Legii nr. 793-XIV din 10.02.2000 contenciosului administrativ.

Prin încheierea din 04 iunie 2019, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani a decis atragerea la proces în calitate de terț, în cauza de contencios administrativ A.O. RISE Moldova și Liuba Șevciuc împotriva Comisiei Electorale Centrale, a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.

Prin hotărârea din 19 februarie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a respins cererea de chemare în judecată.

Prima instanță a constatat că în cadrul întrevederii cu reprezentanții A.O. RISE Moldova în data de 06 februarie 2019, Președintele Comisiei Electorale Centrale a informat reprezentanții A.O. RISE Moldova despre faptul că au fost pregătite documentele ce conțin copiile depersonalizate ale declarațiilor de avere ale celor patru concurenți electorali pe circumscripția națională la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019 însă jurnaliștii au solicitat să facă cunoștință cu declarațiile în original, menționând că aceștia sunt operatori de date.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a mai menționat că potrivit art. 67 alin. (4) din Codul electoral, accesul la documentele electorale se efectuează în conformitate cu Legea privind accesul la informație și cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal. În plus, prima instanță a făcut referință și la art. 9 alin. (2) și (3) din Legea nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și a intereselor personale, reiterând că nu sunt publice și constituie informații cu acces limitat datele conținute în declarații referitoare la numărul de identificare atribuit subiectului declarării, domiciliul și numărul de telefon al subiectului declarării, numele, prenumele, anii de naștere, adresele și numerele de identificare ale membrilor de familie și ale concubinelor/concubinei lui, adresele și numerele cadastrale ale bunurilor imobile, numerele de înmatriculare ale bunurilor mobile, numerarul în moneda națională sau valută străină care nu face obiectul depunerilor financiare, numerele conturilor bancare, bunurile sub formă de metale sau pietre prețioase, obiectele de artă și de cult, obiectele ce fac parte din patrimoniul cultural național sau universal, colecțiile de artă, de numismatică, de filatelie, de arme și semnătura subiectului declarării.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, a enunțat că atât Constituția Republicii Moldova cât și Legea nr. 982- XIV din 11.05.2000 garantează drepturile cetățenilor de a obține acces la informațiile publice, totuși în conformitate cu art. 4 alin. (1) din Legea privind accesul la informație există anumite motive specifice ce justifică restricția acestui drept, în special apărarea securității naționale sau protecția vieții private a persoanei, ultima fiind relevantă în speță. Instanța a elucidat în special că în același timp, Constituția Republicii Moldova, Legea nr. 982- XIV din 11.05. 2000 și Legea nr. 133 din 17.06.2016 garantează dreptul cetățenilor la protecția datelor cu caracter personal.

Instanța a apreciat că dreptul la acces la informație este un drept ce necesită exercitarea sa doar într-un cadru strict legal, care ar asigura protecția eficientă a drepturilor altor cetățeni. Instanța a subliniat că Comisia Electorală Centrală, în calitate de operator a datelor cu caracter personal, a acționat conform prevederilor legale și că nu au fost stabilite careva derogări de la normele legale la emiterea răspunsului către pârât, ultimul oferind informația solicitată de reclamanți în limitele stabilite de lege.

La data de 17 martie 2020, cu respectarea termenului prevăzut de articolul 232 din Codul administrativ, A.O. RISE Moldova și Liuba Șevciuc, reprezentate de avocatul Vitalie Zama, au depus apel împotriva hotărârii din 19 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, iar la data de 02 iunie 2020 au prezentat motivarea apelului. Apelantele au solicitat casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din 19 februarie 2020, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia din 24 februarie 2021, Curtea de Apel Chișinău a respins apelul depus de apelante ca fiind unul neîntemeiat și a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 19 februarie 2020.

În răspuns la argumentele apelantelor, instanța de apel a evocat că executarea acestor libertăți poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri, care constituie măsuri necesare într-o societate democratică, în special pentru protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, cât și pentru împiedicarea divulgării de informații confidențiale. Astfel, furnizorul de informații este îndreptățit de a limita accesul la informații doar în condițiile art. 7 al Legii nr. 982- XIV din 11.05.2000, care reglementează informațiile oficiale cu accesibilitate limitată, cu condiția că limitarea protejează un interes legitim și este necesară într-o societate democratică.

Instanța de apel a respins argumentul apelanților-reclamanți, considerând alegația precum că îngrădirea accesului la informația solicitată în speță nu urmărește un scop legitim și nu este necesară într-o societate democratică ca fiind neîntemeiată, în condițiile în care refuzul de acces la datele cu caracter personal, care se conțin în declarațiile de avere ale candidaților electorali, tind să protejeze dreptul la viața privată, consacrat de articolul 8 paragraful 1 din Convenție și că nu există nici un temei reglementat de paragraful 2 din același articol ce ar limita viața privată a concurenților electorali, chiar dacă sunt persoane publice. Instanța remarcă în special riscul de divulgare a datelor cu privire la domiciliul persoanei, codul personal de identificare de stat, numerele conturilor bancare și altele.

Curtea de Apel Chișinău a reținut că hotărârea primei instanțe este una legală, motivată și bine argumentată, făcând just referire la normele de drept material și procedural, dând o apreciere probelor prezentate de către părți, determinând circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, care au fost și care n-au fost stabilite, apreciind corect caracterul raportului juridic între părți, aplicând legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii, având o motivație și o analiză clară, fapt ce se încadrează în asigurarea dreptului părților la un proces echitabil, garantat și asigurat prin articolul 6 din Convenție.

La data de 25 februarie 2021 A.O. RISE Moldova și Liuba Șevciuc, reprezentate de avocatul Vitalie Zama, au depus o cerere de recurs nemotivat împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2021. Ulterior, la data de 28 aprilie 2021, reprezentantul recurenților a prezentat motivarea recursului.

Recurentele au solicitat admiterea cererii de recurs, casarea integrală deciziei Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2021, cu pronunțarea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului, reprezentantul recurentelor a indicat în primul rând reglementările naționale relevante, făcând referință la art. 10 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal, enunțând că articolele 5 și 6 din prezenta lege nu se aplică dacă prelucrarea datelor cu caracter personal se face exclusiv în scopuri jurnalistice, artistice sau literare, dacă datele au fost făcute publice în mod voluntar și manifest de către subiectul datelor cu caracter personal sau la date care sunt strâns legate de calitatea de persoană publică a subiectului datelor cu caracter personal sau de caracterul public al faptelor în care acesta este implicat, în condițiile Legii cu privire la libertatea de exprimare.

Reprezentantul a atras în special atenția la soluția adoptată de Curtea europeană în cauza Tarsasag a Szabadsagjobokert împotriva Ungariei. În speță, un ONG a solicitat furnizarea sesizării adresate de un deputat Curții Constituționale vizând anumite amendamente ale legislației penale. Curtea a constatat că restrângerea prevăzută de lege putea fi considerată ca urmărind un scop legitim însă nu putea fi considerată ca fiind necesară într-o societate democratică.

Astfel, reprezentantul a invitat Curtea să opereze triplul test, și anume să verifice dacă limitarea dreptului de acces la informație satisface următoarele condiții cumulative: restricția trebuie să fie prevăzută expres și clar într-o lege, restricția trebuie să urmărească unul sau mai multe scopuri prevăzute în paragraful 2 al articolului 10 la Convenție și restrângerea trebuie să fie necesară într-o societate democratică, adică să existe proporționalitate între măsurile aplicate și scopul urmărit.

În opinia reprezentantului recurentelor, finalitatea acestui test ar duce la constatarea faptului că îngrădirea accesului la informație solicitat nu urmărește vreun scop legitim și că nu este necesară într-o societate democratică.

La 19 mai 2021 a depus referință Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, lăsând la atitudine instanței de recurs să dea apreciere temeiniciei deciziei instanței de recurs.

Comisia Electorală Centrală la data de 20 mai 2021 a depus referință asupra recursului depus de către A.O. RISE Moldova și Liuba Șevciuc, reprezentate de avocatul Vitalie Zama, prin care a solicitat declararea recursului inadmisibil, susținând că instanța de apel a apreciat corect că declarațiile respective conțin date cu caracter personal, care nu pot fi dezvăluite, concluzionând întemeiat că soluția instanței de fond privind respingerea acțiunii este întemeiată.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța observă că în conformitate cu articolul 245, alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 24 februarie 2021, dispozitivul fiind notificat, prin intermediul poștei electronice la data de 25 februarie 2021. (f.d.172)

La 25 februarie 2021, în termen, avocatul Vitalie Zama în interesele A.O. RISE Moldova și Liuba Șevciuc, a depus recurs nemotivat.

Decizia motivată a instanței de apel a fost notificată A.O. RISE Moldova și avocatului Vitalie Zama la data de 14 aprilie 2021, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție a scrisorii recomandate anexate la dosar. (f.d.180-181)

Motivarea recursului a fost depusă la 28 aprilie 2021, în termen, de către avocatul Vitalie Zama în interesele A.O. RISE Moldova și Liuba Șevciuc, prin intermediul poștei electronice.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de A.O. RISE Moldova și Liuba Șevciuc, reprezentate de avocatul Vitalie Zama, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în

contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de A.O. RISE Moldova și Liuba Șevciuc, reprezentate de avocatul Vitalie Zama.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Asociația Obștească Reporter de investigație și securitate Editorială din Moldova și Liuba Șevciuc, reprezentate de avocatul Vitalie Zama, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh